

NINA LUOSTARINEN

Linnuksi muuttuvassa maisemassa

Toiseksi tuleminen -metsäkohtaamisen perustana oli kalevalaiset ihmisen ja luonnon yhteyttä ilmentävät muodonmuutostarinat. Tässä osallistavassa ja yhteisöllisessä työskentelyssä tarkasteltiin suota antamalla sille uusi muoto maataiteen keinoin. Tavoitteena oli auttaa käsittelemään ihmisen toimista aiheutuneita muutoksia metsäluonnossa ja löytää näkökulmamutoksilla mahdollisuuksia sieltäkin, missä niitä ei ensisilmäyksellä ole.

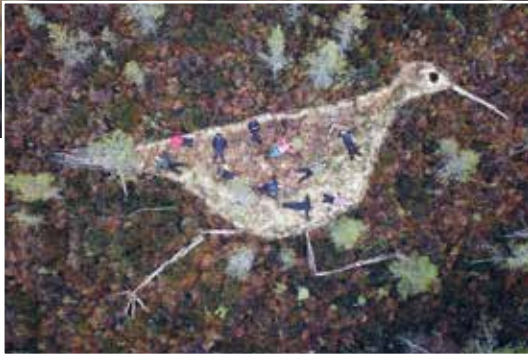
“

Maasta käsin ei arvannut kuinka hieno Lirostamme tuli!

Suuri liro näkyi hyvin korkealta taivaalta, toivottaen pienemmät lajitoverinsa tervetulleiksi takaisin ennallistamisen ansiosta kohentuvaan elinympäristöönsä. Työskentelimme yhteistyössä Aksana ja Antti Kuralan yrityksen kanssa Rovaniemen Sierijärvellä. Kuva: Antti Kurolo, 2021.

Sierijärven rannalla, jonka maisemista on löydetty vanhimpia merkkejä ihmiselosta Rovaniemen seudulla, sijaitsee pieni suo, joka on kuivunut metsäojitusten seurauksena. Kunnon puuta siellä ei ole kuitenkaan alkanut kasvamaan. Nykyinen maanomistaja, paikallinen hyvinvointi- ja matkailupalveluita tuottava yrittäjä pyrkii palauttamaan aluetta takaisin suoksi ojia padoten ja ylimääräistä puustoa poistaen. Hankkeen palveluita konseptoivan kehittämistyön näkökulmasta kohde tarjosi mahdollisuuden tuoda osallistava taiteellinen toiminta tilanteeseen.

Ideana oli luoda poistetusta puustosta tehdystä hakkeesta paikalle suuri, taivaalta hahmottuva lintu maataiteena. Työskentelyn soveltuvuutta esimerkiksi työyhteisön hyvinvointipäivän sisällöksi lupautui testaamaan ryhmä toimistotyötä tekeviä henkilöitä sekä taiteen opiskelijoita. Työskentely suolla oli fyysisesti raskasta, mutta osallistujille tehdyn kyselyn mukaan sitä pidettiin yksimielisesti ihanan raskaana ja palkitsevana. Myös tehtyjen toimenpiteiden yhteys luonnon ennallistamiseen oli osallistujille selvä. Suojelubiologin mukaan lirot ovat yksi niistä lajeista, jotka ennallistamisesta erityisesti hyötyvät. Muita lajeja, joiden odotetaan palaavan suolle, ovat muurainhopeatäplä, suonokiperhonen ja riekko. Liron juoksuun kiirehtivä muoto muistuttaa siitä, kuinka näillä toimilla on jo kiire. Lopuksi sujahdettiin osaksi yhdessä rakennettua linnunkuvaa, tultiin sen suliksi ja sieluksi kokien muodonmuutos Sierijärven rantasuolla pesiväksi liroksi. Poistetulle puustolle annettiin puolestaan haketuksella nopeutettu mahdollisuus palata maatumalla jälleen osaksi suota.

*Osallistajat valitsivat mieluisan paikan muuntuakseen osaksi liroa, sen suliksi ja sieluksi. Samalla koimme suon tuoksut, tunsimme mättään pehmeiden ja näimme pieniä yksityiskohtia läheltä.
Kuvat: ylh. Antti Stöckell, 2021, vas. Antti Kurola, 2021.*

Työpaja perustui kalevalaisiin kertomuksiin linnun hahmon ottamisesta, Louhen muodonmuutokseen kotkaksi ja kyyhkyksi sekä Pohjolan tyttären muuntumiseen lokiksi. Me muunnuimme liroksi, tehden lintuperspektiivistä nähtävän laskeutumiskutsun toivottamaan lirot tervetulleiksi takaisin. Samalla koimme, kuinka yhdessä toimien, muutaman tunnin työllä voi saada merkittävän muutoksen aikaan, kun vielä oivaltaa katsoa linnun silmin, uudesta näkökulmasta.

Teosta kuvattiin dronella jo tekovaiheessa muodon ja sävyjen löytämiseksi ja lopuksi viimeiset ilmakuvat paljastivat tehdyn työn kokonaisuudessaan. Osallistujat saivat kokea muuntuneen metsämaiseman yksityiskohtia moniaistisesti heittäytyessään osaksi suohon tehtyä liroa. Suo ja hake tuoksuivat ja mättäällä oli ihana lepuuttaa teoksen tekemisessä väsynyttä selkää. Osallistuneille teh-

dyn kyselyn perusteella moni koki toiminnan ryhmäyttävänä taiteen tekemisenä, jossa yhteys myös muodonmuutostaruihin oli selvä. Osa puolestaan koki osallistumisen lähinnä mukavaksi reippailuksi tai kaipasi vielä syvempää sukellusta tarinaan, mihin on tarpeen kiinnittää huomiota menetelmää kehitettäessä. Toiminnalla tavoiteltiin myös paikkaempatian lisääntymistä, missä kyselyn mukaan onnistuttiin hyvin.

Vastaavan työskentelyn myötä eri tavoin metsätalouden tai luonnontuhojen jäljiltä virkistysarvoiltaan kärsinyt metsämaasto voidaan nähdä inspiroivaksi mahdollisuudeksi uusille palveluille, joissa osallistujat pääsevät toimimaan metsän myönteisen muutoksen puolesta. Muodonmuutostarinoihin, maataiteeseen ja näkökulmamuutokseen perustuva toiminta voi luoda arvopohjaltaan kestäviä, esteettisesti ja henkisesti virittyneitä tapoja kohdata metsä.

Liron hahmo piirrettiin riistanauhalla suohon luonnoksen pohjalta. Kuva: Nina Luostarinen, 2021.

Dronella tarkistettiin, että riistanauhalla piirretty muoto vastaa tavoiteltua. Kuva: Antti Stöckell, 2021.

Jaloiksi valittiin vaaleimmat koivun rungot. Tummempien sävyjen aikaansaamiseksi käytettiin myös puista pudonneita, jo osin maatuneita lehtiä. Kuva: Antti Stöckell, 2021,

Työpajan osallistujat kuljettivat suolle kaadettuja rankoja hakettimelle, jolla tehtiin eri sävyistä materiaalia maataiteen eri kohtiin, tummempaa sekahaketta ja havutonta täysin vaaleaa haketta. Kuva: Nina Luostarinen, 2021.

Maan tasalta oli vaikea hahmottaa, mitä olimme saaneet aikaiseksi. Ihastus olikin suurta, kun drone saatiin lopuksi ilmaan ja teos paljastui tekijöilleen. Kuva: Nina Luostarinen, 2021.

“

Ajatus ennallistamisesta oli ihana ja merkittävä ja suossa tarpominen ja makoilu oikein hellivää aisteille ja keholle.

info

Nina Luostarinen tekee väitöstutkimusta Lapin yliopiston Taiteiden tiedekunnassa. Hänen taiteelliset sekä tutkimusintressinsä liittyvät paikkojen toisinkokemiseen, niiden tarinallisiin kerroksiin sekä aikuisten leikkiin.

Yhteistyöyritys Husky & Yoga Nature
<https://yoganature.fi/>